

• Uvod • Simptomi • Dijagnoza • Liječenje

Uvod

Gonoreja je spolno prenosiva bolest koju uzrokuje bakterija *Neisseria gonorrhoeae* koja zarazi sluznicu uretre, grlića maternice, rektuma i ždrijela ili konjunktive očiju.

Gonoreja se može širiti krvnom strujom u druge dijelove tijela, naročito u kožu i zglobove. U žena može ići uzlazno uz spolni trakt i zaraziti opne (membrane) unutar zdjelice, te uzrokovati bol u zdjelici i probleme reprodukcije.

Simptomi

U muškaraca se prvi simptomi obično jave 2-7 dana nakon zaraze. Simptomi počinju blagom nelagodnom u uretri nakon čega se nekoliko sati poslije pojavi blaga do jaka bol za vrijeme mokrenja i iz penisa izlazi gnoj. Muškarac mora često i hitno mokriti a žurba se pojačava kako se infekcija širi u gornji dio uretre. Otvor na penisu može postati crven i natečen.

U žena se prvi simptomi javljaju 7-21 dan nakon infekcije. Često zaražene žene sedmicama ili mjesecima nemaju simptoma i bolest se otkrije tek nakon što se bolest dijagnosticira u muškog

partnera, a žena se ispituje kao osoba kojoj je muškarac bio partner. Ako se simptomi i jave, obično su blagi. Međutim, neke žene imaju teške simptome kao što je češća potreba mokrenja, bol za vrijeme mokrenja, iscjedak iz vagine i groznica. Grlić maternice, maternica, jajovodi, jajnici, uretra i rektum mogu biti zaraženi uzrokujući duboku bol u zdjelici i bolnu osjetljivost prilikom spolnog odnosa. Gnoj za koji se čini da dolazi iz vagine, može se javiti iz grlića maternice, uretre ili žlijezda u blizini otvora vaskine.

Žene i homoseksualci koji prakticiraju analni seks mogu dobiti gonoreju rektuma. Bolest može uzrokovati nelagodu oko anusa i iscjedak iz rektuma. Područje oko anusa može se zacrvenjeti i ogrubjeti, a stolica može biti obložena sluzi i gnojem. Prilikom liječničkog pregleda rektuma anoskopom ili rektoskopom (cijev za promatranje) na zidu rektuma može se vidjeti sluz i gnoj.

Oralni seks sa zaraženim partnerom može dovesti do gonoreje ždrijela (gonokokni faringitis). Obično zaraza ne uzrokuje simptome, ali katkada uzrokuje grlobolju i nelagodu pri gutanju.

Ako zaražene tekućine dođu u dodir sa očima, može doći do vanjske infekcije oka (gonokokni konjunktivitis). Novorođenčad se mogu zaraziti gonorejom od majke prilikom porođaja, što može uzrokovati oteknuće očnih kapaka i gnojni iscjedak iz očiju. U odraslih se mogu javiti isti simptomi, ali je često zahvaćeno samo jedno oko. Ako se infekciju ne liječi, može doći do sljepoće.

Infekcija vagine u malog djeteta i mlade djevojke obično je rezultat seksualnog zlostavljanja, a rijetko nastaje zbog rukovanja zaraženim kućanskim predmetima. Mogu se javiti simptomi kao što su nadražaj, crvenilo i otok stidnice (vulve) sa gnojnim iscjetkom iz vagine. Djevojku može boljeti područje vagine ili kod mokrenja može osjećati bol. I rektum može biti upaljen. Iscjedak može zamrljati donje rublje.

Dijagnoza

Doktor može postaviti dijagnozu gotovo odmah prepoznavanjem bakterije (gonokoka) pod mikroskopom. U više od 90% zaraženih muškaraca takva se dijagnoza može postaviti uzimanjem uzorka iscjetka iz penisa. Međutim, takva se dijagnoza može postaviti u samo 60% zaraženih žena pregledom uzorka iscjetka iz grlića maternice. Ako se pod mikroskopom ne vide bakterije, iscjedak se šalje u laboratorij na kulturu.

Ako doktor sumnja na infekciju ždrijela (farinksa) ili rektuma, uzorci iz tih područja šalju se na kulturu. Premda nema krvne pretrage za gonoreju, doktor može uzeti uzorak krvi da bi odredio ima li osoba sifilis ili infekciju virusom humanog imunodeficitu (HIV). Neki ljudi imaju više od jedne spolno prenosive bolesti.

Liječenje

Doktori obično liječe gonoreju jednom injekcijom ceftriaksona u mišić (intramuskularno) ili jednododmičnom kurom antibiotika oralno (obično doksiciklin). Ako se gonoreja proširila krvnom strujom, osoba se obično liječi u bolnici, često antibioticima intravenski. Kako je infekcija klamidijom i u muškaraca i u žena sa gonorejom česta, ali se teško dijagnosticira, bolesnicima se daje jednododmična kura doksiciklina ili tetraciklina ili pojedinačna doza azitromicina, drugog antibiotika produljenog djelovanja.

Ako se na kraju liječenja simptomi ponovno javljaju ili su uporni, doktori mogu uzeti uzorke za kulturu kako bi dokazali da je osoba izliječena. U muškaraca se mogu ponovno javiti simptomi uretritisa, stanje koje se naziva postgonokokni uretritis. Postgonokokni uretritis, najčešće uzrokovan klamidijom i drugim organizmima koji ne reagiraju na liječenje ceftriaksonom, posebno se javlja u ljudi koji se ne drže propisanog plana liječenja.